

(2) Nem érinti a törvény az országgyűlési képviselők mentelmi jogát sem.

250. §.

(1) Ha a bűncselekmény üldözéséhez a büntető-törvény értelmében felhatalmazás vagy kívánat szükséges, a vádat mindig az ügyész képviseli.

(2) A felhatalmazás vagy a kívánat megadása előtt az eljárás a nyomozáson túl nem terjedhet.

(3) Egyébként a felhatalmazás és a kívánat hiánya a büntetethetőséget kizáró okokkal esik egy tekintet alá.

251. §.

A jelen törvény alapján alkalmazott pénzbírságot behajthatatlanság esetén elzárásra átválttatni nem lehet.

252. §.

Az elkobzás alá eső értéket helyettesítő fizetési kötelezettséggel kapcsolatban az elkobzásra vonatkozó eljárási szabályokat kell alkalmazni.

253. §.

Felhatalmazást kap az igazságügyminiszter, hogy a fiatakorúak ügyeiben eljáró bíróságokra és a fiatakorúak elleni büntető eljárásra vonatkozó rendelkezéseket rendelettel megállapíthassa.

254. §.

E törvény hatálybalépéséről és a szükséges átmeneti szabályok megállapításáról külön történik rendelkezés.

1954. évi

VI. törvény

**a polgári perrendtartásról szóló
1952. évi III. törvény módosításáról.¹⁵⁾**

1. §.

A Pp. 2. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„A per megindítása.

2. §.

(1) A bíróság a polgári ügyek körében felmerült vitát csak erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet rendszerint a vitában érdekelt fél terjeszthet elő.

(2) Kiskorút illető tartási követelés érvényesítése iránt a gyámhatóság, az anyakönyvvezető, valamint az anya- és csecsemővédelmi szervek is indíthatnak a kiskorú érdekében keresetet. A gyámhatóság keresetindítási jogát — egyéb esetekben — külön jogszabályok határozzák meg.

Az ügyész jogai a polgári eljárásban.

2/A. §.

(1) Az állam és az egyes dolgozók érdekében — kivéve, ha a jogszabály értelmében valamely jog kizárólag személyesen érvényesíthető — az ügyész is jogosult a bíróság előtt eljárást indítani, továbbá jogosult a megindított eljárásban, annak bármely szakában s bármelyik fél érdekében fellépni.

(2) Az eljárásra az az ügyész illetékes, amelyik az eljárásra illetékes bíróság területén működik. A legfőbb ügyész rendelkezése alapján bármelyik ügyész az eljárás bármely szakában olyan ügyben is eljárhat, amelyre egyébként illetékessége nem terjedne ki.

(3) Az ügyészt az általa indított vagy abban az eljárásban, amelyben valamelyik fél érdekében fellépett, megilletik mindazok a jogok, amelyek a felet megilletik, egyességet azonban nem köthet, jogról le nem mondhat, illetőleg jogokat el nem ismerhet. Ha a fél az eljárásban részt vesz, közte és az ügyész között olyan viszony keletkezik, mint az 51. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti pertársaság.

(4) Ha az ügyész az eljárásban akként vesz részt, hogy nem lép fel kifejezetten egyik fél érdekében sem, az eljárás során nyilatkozatokat tehet, illetőleg a bíróság őt nyilatkozattételre felhívhatja. Ebben az esetben az ügyész fellépésével közte és a fél között pertársaság nem keletkezik. Az eljárás során hozott határozatokat ilyen esetben is közölni kell az ügyésszel.”

2. §.

A Pp. 5. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A bíróság pénzbírsággal (120. §) sújtja — meghallgatása után — azt a felet vagy képviselőt is, aki valamely nyilatkozatot késedelmesen tesz meg vagy azt felhívás ellenére nem teszi meg és ezáltal a pert elhúzza.”

3. §.

A Pp. 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bíróságok tárgyalásai nyilvánosak.

(2) A bíróság a nyilvánosságot indokolt határozatával az egész tárgyalásról vagy annak egy részéről bármikor kizárhatja, ha az államtitok, katonai titok vagy hivatali titok megőrzése végett, vagy erkölcsi okból feltétlenül szükséges. A bíróság egyes hivatalos személyeknek ebben az esetben is megengedheti, hogy a tárgyaláson jelen lehessenek.

(3) A bíróság a tárgyalás során hozott határozatait általában nyilvánosan hirdeti ki.”

4. §.

(1) A Pp. 9. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a polgári perben a büntetőbíróság által jogerős ítélettel már elbírált bűncselekmény

¹⁵⁾ Kihirdetés napja: 1954. június 29. — Hatálybalépés napja: 1954. augusztus 1.

polgári jogi következményei felől kell határozni, a büntetőbírói ítélet a polgári perben eljáró bíróságra abban a kérdésben irányadó, hogy követek-e el bűncselekményt és annak elkövetője a terhelt volt-e, a kártérítési kötelezettség megállapításában azonban a büntetőbírói ítélet a polgári perben eljáró bíróságot nem köti.

(2) A polgári perben eljáró bíróságot a fegyelmi hatóság, illetőleg más hatóság döntésében foglalt ténymegállapítások nem kötik, kivéve ha a törvény szerint a fegyelmi vétség elkövetését megállapító fegyelmi hatósági határozatnak az igény érvényesítését meg kell előznie."

5. §.

A Pp. 10. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Elsőfokon ítéleznek:

a járásbíróóság (városi bíróság, városi kerületi bíróság) és

a megyei bíróság (budapesti fővárosi bíróság).

(2) Másodfokon ítéleznek:

a járásbíróósághoz (városi bíróságához, városi kerületi bíróságához) tartozó ügyekben a megyei bíróság (budapesti fővárosi bíróság),

a megyei bíróságához (budapesti fővárosi bíróságához) tartozó ügyekben a Legfelsőbb Bíróság.

(3) Ahol a törvény járásbíróóságáról rendelkezik, ott ezen városi bíróságot és városi kerületi bíróságot, ahol pedig megyei bíróságról rendelkezik, ott ezen a budapesti fővárosi bíróságot is érteni kell."

6. §.

A Pp. 11. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Az elsőfokon eljáró bíróságok egy hivatásos bíróból mint elnökből és két népi ülnökből álló háromtagú tanácsban ítéleznek.

(2) A másodfokon eljáró bírósági tanács három hivatásos bíróból áll."

7. §.

A Pp. 16. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Kizárási ok esetén a kizárást a bíróság vezetője hivatalból kezdeményezi."

8. §.

A Pp. 18. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a kizárási kérdését igazgatási ügyben nem intézik el, a bíró kizárása felől ugyanannak a bíróságnak ugyanazon a fokon eljáró másik tanácsa tárgyaláson kívül is határozhat."

9. §.

A Pp. 22. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„A járásbíróóság hatáskörébe tartoznak azok a perek, amelyeket a 23. § vagy a 23/A. § nem utal a megyei bíróság, illetőleg a Legfelsőbb Bíróság hatáskörébe, továbbá értékhatárra tekintet nélkül:

a) a munkaviszonyból származó perek, amennyiben nem tartoznak a Munka Törvénykönyve értelmében az egyeztető bizottság kizárólagos hatáskörébe,

b) a hagyatéki perek,

c) a társadalombiztosítási jogviszonyból származó perek,

d) a lakás (épület, épületrész) bérletére és használatára vonatkozó jogviszonyból származó perek,

e) a szerződéses termelésből származó perek, végül

f) a végrehajtási igényperek, abban az esetben is, ha az egyik fél a 23. § b) pontjában megjelölt állami szerv."

10. §.

A Pp. 23. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„A megyei bíróság hatáskörébe tartoznak:

a) a személyállapotról vonatkozó perek (ideértve az örökbefogadás felbontására vonatkozó pereket is), az apasági és a származás megállapítása iránti egyéb perek kivételével;

b) az állam, az államhatalom helyi szerve, az állam intézményei és vállalatai, a társadalmi szervezetek, a szövetkezetek és a szövetkezeti központok, a szövetkezeti vállalatok és egyesülések, végül a szövetkezetek szövetségei által vagy ellen indított azok a vagyoni jogi perek, amelyek tárgyának értéke tízezer forintot meghalad, kivéve azokat a pereket, amelyeket a 22. § kifejezetten a járásbíróóság hatáskörébe utal;

c) azok a perek, amelyeket a hatósági jogkört gyakorló személyek által a hivatalos eljárásukban okozott károk megtérítése iránt ellenük, jogutódaik vagy az állam (állami szerv) ellen indítanak;

d) a szerzői jogi perek;

e) az iparjogvédelmi (szabadalmi stb.) perek;

f) a végrehajtás vagy zárlat megszüntetése vagy korlátozása iránt indított perek, ha a végrehajtást a megyei bíróság rendelte el;

g) azok a perek, amelyeket a jelen törvény kihirdetése után hatálybalépett külön törvény, törvényerejű rendelet, vagy minisztertanácsi rendelet a megyei bíróság hatáskörébe utal."

11. §.

A Pp. 23. §-a után a következő §-t kell beiktatni:

„23/A. §.

(1) A Legfelsőbb Bíróság elnöke bármely bíróság bármely ügyét az eljárás bármely szakaszában magához követelheti, kivételes esetekben pedig az ügyet a Legfelsőbb Bíróság hatáskörébe vonhatja.

(2) Azokat az egyéb pereket, amelyekben a Legfelsőbb Bíróság elsőfokon ítélezik, külön jogszabály állapítja meg.

(3) A Legfelsőbb Bíróság polgári kollégiuma elsőfokon egy hivatásos bíróból és két népi ülnökből álló háromtagú tanácsban ítélezik. A tanács elnöke a hivatásos bíró.

(4) A Legfelsőbb Bíróság eljáró tanácsának